

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

UDGIVET AF MARINEFORENINGEN — REDIGERET AF G. HONNENS DE LICHTENBERG

32 AARGANG
1945

Postkonto 1608 BLADETS OG HOVEDFORENINGENS KONTOR Postkonto 1608
HAVNEGADE 55 2 KØBENHAVN K. TELEFON PALÆ 2886 KONTORTID 1—4
BLADETS KONTOR FOR ANNONCER: STUDIESTRÆDE 49. CENTRAL 12327.

HÆFTE IX
SEPTEMBER

1870 — 26. September — 1945

KONGEN OG FLAADEN

Den 26. September vil Flagene gaa til Tops overalt i Danmark — fra Skagen til Gedser og fra Jyllands barske Vestkyst til Bornholms Granitklipper — for at fejre Danmarks Konge, der den Dag runder sin femoghalvfjersindstyvende Milepæl. Paa Tærskelen til en ny og ukendt Tid vil Folket atter samles om sin Konge, der gennem de lange og bitre Besættelsens Aar stod urokkeligt fast som det straalende Symbol paa Danmarks aartusindaarige Frihedsvilje.

„Løfter brødes, Grænser brast — een stod fast“, skrev Digteren *Poul Sørensen* i sit skønne Digt „Kongen“, inspireret af Begivenhederne hin skæbnetunge 9. April, hvor saa mange vaklede efter Slaget, der faldt, men hvor Kongen blev staaende rank og ret paa sin Post, Folkets Sjæl til Værn.

Denne Kong *Christians* mandige Holdning i Ulykkens Dage var ogsaa et lysende Vartegn for Flaaden og knyttede derved yderligere Baandene fastere og endnu uløseligere mellem ham og Sjøens Mænd, saa de med Fortrøstning saa de strenge Dage, der ventede forude, i Møde, fordi de vidste, at med ham paa Broen laa Kursen støt og sikkert trods Stormen, der sang op.

Kong *Christian* har altid i Medbør og Modvind omfattet Sjøens Mænd, baade dem, der sejler under Splitflaget, og dem, der om Bord i vore prægtige Handelsskibe gør Danmark større ved Farterne over Oceanerne, og Fiskerne under deres farefulde Dont, med den varmeste Interesse, og faa danske Konger har vel ogsaa viet Sjøen saa meget af sig selv som han, hvad enten han sad ved Rorpinden i fejende Sejlads gennem Sund og Bælt, eller Togterne gik videre „over Sjø og salten Vove“ mod Nordatlanten eller Grønlandshavets taagesvøbte Farvande, og hvilken dansk Havneby har ikke set „Dannebrog“ med Kongeflaget vajende fra Stortoppen staa Havnen ind? Sjøen har i Sandhed været en Del af Kong *Christians* Liv gennem Aarene, der er svundet, i Fredens Solskinsdage og i Krigens onde Tid, hvor hans Tanker var hos dem, der satte Livet i Vove for Danmarks Sag ude paa Havene; og ingen af Orlogsflaadens Folk vil vel nogen sinde glemme den gribende Parade ude paa Holmen hin graatunge Februardag i 1942, hvor Kongen mødtes med sine Mænd i Harmen og Sorg over Tyskernes Ran af de seks danske Torpedobaade, mens Flaget paa Sixtus langsomt gled paa halv Stang.

Det var en bitter Stund, hvor Flaadens Mænd igen maatte se Begivenhederne fuldbyrdes uden at faa Lov til at prøve paa at gribe ind imod dem; men Kongens Ord holdt Troen vedlige hos dem, Troen paa, at Dagen trods alt vilde komme, som den da ogsaa kom den 29. August 1943, hvor Skibene gik ned med vajende Flag og Vimpler for ikke at blive Bytte for de tyske Snigløb, men hvor de netop gennem Undergangen banede Vejen for den nye Flaade, der nu skal skabes.

Vi, der bemandede den gamle Flaade, og de unge, der skal bemande den nye, er dybt taknemlige over, at det blev forundt Kong *Christian X* at lægge Grunden til den nye danske Orlogsflaade, og vi vil den 26. September samles med alle Sjøens Mænd i den gamle, aarhundredaarige Bøn:

GUD BEVARE KONGEN!

Kay Jungersen.

EPILOG

ved

Marineforeningens Mindehøjtidelighed

i Odd Fellow-Palæet d. 26. August 1945

Havet og Landet

Det er Havet, som taler:

Fra Danmark blev til
og løfted sig mod Solen med smeltende Bræer
og runded sig til Bakker med brune Fyrretræer,
har jeg hilset dets Grænser med mit nynnende Spil.
Fra dets Muldjord blev mærket af en Menneskefod,
og jeg vuggede den første, udhulede Stamme,
har jeg lagt om dets Kyster min bølgeblaa Ramme
og sænket min Styrke i dets Vikingeblood.

Fra et Drageskib løb ud med sin skjoldhængte Rand
og løftede sin Stævn mod de brusende Søer,
har jeg skærmet disse lave og græsgrønne Øer,
har jeg værnet og værget dette havfødte Land.
Aarhundreder gik hen. Men bestandig jeg bar
paa dristige Skarer af danske Orlogsskibe
med Flaget agterude over Køl vandets Stribe.
Jeg var Tumleplads for Daaden, som gav Drømmene Svar.

Flaadens Saga

Fra Absalon stod tæt ved Styrismanden
og løftede sin Arm og peged frem,
hvor Fjenden duvede i Kimmingranden,
har Flaaden trofast tjent vort gamle Hjem.

Dens store Navne staar som Ledestjerner.
Fra Skram og Herluf Trolle, Otto Rud,
Niels Juel og Hvitfeldt kom den Arv, vi værner:
Bestandig Troskab imod Pligtens Bud.

Fra Tordenskjold kom Modet til at vove.
For Olfert Fischer, Peter Willemoes
og Edouard Suenson var Sjøens Love
ens for en Admiral og en Matros.

Men aldrig rakte Ryet Egekransen
til bedre Sømandsfærd og Sømandssind
end da Kong Kristian rejste sig paa Skansen
og stod fra Kolberg Heide Sundet ind.

Flaadens Ære

De vilde ind paa Holmen. De — ja, Navnet
behøves ikke. Det er nok at sige
de tunge Støvler fra det tredje Rige,
som nu er borte og just ikke savnet.

De vilde ind paa Holmen for at raade
og finde vore Vaaben frem til Kampen.
Nu skulde Værftet høre deres Trampen
og se et Hagekors paa Danmarks Flaade.

De vilde ind paa Holmen — Orlogsgrunden
med Mindernes forunderlige Tone
fra Kranen og til Vagtens Kongekrone.
Der kom et tavst, beslutsomt Drag om Munden!

Nej — aldrig maatte Flaadens Ære krænkes.
Før skulde selv de sidste Skibe sænkes.

Flaaden sænkes

Vi sænkede Flaaden
en stjerneløs Nat i August.
De Dæk, som vi elsked,
de Taarne, vi skulde bemande,
blev borte i Dønninger,
skjult under skyllende Vande.
Men Skjoldet bevaredes blankt
uden Plet eller Rust.

Erindringen hængte sin Krans
om hver synkende Mast:
Her stod jeg en Morgen i Brisen
og saa, hvor det daged,
og blev ét med mit Skib og min Pligt,
med Landet og Flaget.
Foran usynlige Altre
mit Hjærte holdt Rast.

Vi sænkede Flaaden i Lejet.
Det sved som et Saar.
En Fortid gik under,
men ikke vor Frihed og Ære.
Paa Køle til kommende Skibe
kan Beddingen bære.
En Dag gaar vi atter paa Broen
— for Holmen bestaar.

Flaadens Fremtid

Nu drøner atter Sixtus' Voldkanoner,
saa Røgen ruller over Havnens Spejl.
Nu lever atter Flaadens Traditioner,
og Haabet sætter dristigt Sejl paa Sejl.
Nu vil vi høre Smedjens travle Hamre
og se dens Ambolt sprude røde Stænk.
Nu bøjer man i alle Værkstedskamre
sig over Tegnebord og Arbejdsbænk.

For vi vil sætte Gjøs i nye Stævne
og løbe ud og rette vort Kompas.
Nu kan vor Vilje mødes med vor Evne,
saa Flaaden atter faar sin vante Plads.
Paany skal Skibet hilse Bølgeskummet
og Morgentaagen over Kattegat,
mens Solens Guldbaad sejler gennem Rummet,
og det er Gry igen og ikke Nat.

Danmark

Du dukked af Bølgerne, Danmark,
og blidt har de rundet din Jord

og døbt den i Brisen og Blæsten
fra Bælter og Sunde og Fjord.
Dit Rige er vuggende Vande
i Himlenes skiftende Skær
og Marker og Skove og Strande,
som toner af Døgnenes Vejr.

Vi ærer og elsker dig, Danmark.
For os er bestandig Du stort.
Vor Gerning er med til at skrive
Dit Navn over Regnbuens Port.
Vort Liv er at øge Din Lykke
og føje vort Straa til Din Høst
og værne Dit Solskin mod Skygge,
saa Fremtid kan høre Din Røst.

Hymne

Ja, Danmark, Danmark, du er vort,
og dig vort Virke kroner.
Du er den dybe Grundakkord
bag alle Døgnets Toner.

Du aander paa vor Gernings Ler
og ved, hvad vi har villet,
naar mod dit Navn vi ydmygt ser
som mod et Stjernebilled.

Af Slægt paa Slægt fik Navnet Glans,
og ogsaa vi skal lære,
at bag vort Arbejd staar vort Lands
aartusindgamle Ære.

Carl Dumreicher.

FRA HOVEDBESTYRELSEN

Ved Marineforeningens Hovedbestyrelses Møde den 25. August 1945 i København indvalgte Kommandørkaptajn *G. de Lichtenberg* som supplerende Medlem af Hovedbestyrelsen i Stedet for Kommandør *C. V. Evers*, som havde ønsket at udtræde.

Kommandørkaptajn *de Lichtenberg* indtræder samtidig i Hovedbestyrelsens Forretnings-, Foredrags- og Bladudvalg.

Efter Hovedbestyrelsesmødet den 25/8 samledes Hovedbestyrelsen til en Souper, hvor Marineforeningens Æresformand, Hans kongelige Højhed *Kronprinsen*, atter præsiderede efter de to sidste Aar at have meldt Afbud. Til denne Souper var endvidere indbudt Æresmedlem af Marineforeningens Københavns Afdeling, Bestyrelsesmedlem i „Flottans Män“s Malmø Afdeling, Kaptan *A. T. Frederiksson*.

Nye Afdelinger

I Vanløsekvarteret i København er der stiftet en Marineforeningsafdeling: *Damhussø-Afdelingen*, og der arbejdes paa en Afdeling i *Glostrup*.

Endvidere er der en Afdeling under Oprettelse i *Søllerød*.

Medlemstilgangen

var i August paa 131 Mand, nemlig: Aabenraa 3, Aalborg 4, Aarhus 9, Assens 3, Birkerød 2, Damhussø 4, Dragør 3, Ebeltoft 7, Frederiksberg 4, Frederikshavn 1, Gilleleje 8, Haderslev 2, Helsingør 2, Horsens 1, Korsør 3, København 38, Lemvig 1, Marstal 10, Nykøbing F. 2, Odense 4, Ribe 2, Roskilde 1, Rudkøbing 1, Skive 2, Søllerød (ny Afdeling) 14.

Marineforeningens store Jubilæumsstævne og smukke Minde

Aldrig før har Marineforeningen mønstret saa mange gamle Orlogsgaster til Jubilarstævne, som de langt over 400 Mand, der Søndag den 26. August aargangsvist søgte ind i Paradens Rækker paa Holmen, medens Københavns Afdelingens flinke Drengemusikkorps gennem sin Koncert ved Værftsbrovagten skabte en festlig Optakt til det vellykkede Jubilarstævne.

Foruden Jubilarerne saas som særlig indbudte Gæster den svenske Naval Control Service Officer, Kapten *Jönsson*, Overtoldinspektør *Chr. Jensen*, Kommandørkaptajn *de Lichtenberg* og Hovedbestyrelsens Medlemmer.

Kl. 10 modtoges Marineforeningens Formand, Kommandør *Paul Ipsen*, med Honnørsignal fra Musikkorpsset, hvorefter Flaget førtes til højre Fløj af den lange Front. Formanden bød de fremmødte Velkommen til Stævnet og udtrykte sin Glæde over, at saa mange havde trodset Rejsebesværlighederne og derved bidraget til at gøre dette første Jubilarstævne efter Danmarks Befrielse saa festligt og stort som ingensinde før i Marineforeningens Historie.

Formanden modtog derefter Chefen for Flaadestationen, Kommandør *Grandjean*, som efter at have skridtet Fronten af i hjertelige Ord bød de gamle Orlogsgaster Velkommen til de kendte Steder paa Holmen for første Gang efter Tyskernes Hærgen paa Orlogsflaadens aarhundredgamle Basis.

Kommandøren gav i korte Træk en Oversigt over Flaadestationens og Orlogsværftets Kaar under den tyske Besættelse og over det store Arbejde med at udslutte Sporene af Fjendens Ødelæggelser, som man nu er i Gang med.

Efter at Deltagerne var fotograferet, førte Fuldmægtig, Søjtnant (R) *Honnens de Lichtenberg* an paa en Rundgang paa Arsenaløen, Frederiksholm og Dokøen, hvorun-

der der var Lejlighed til at se nogle af de sænkede Orlogsfartøjer under Reparation og tillige ogsaa de to store Torpedobaade, som ikke blev færdige til den 29. August, men som efter Kapitulationen fandtes uskadede og nu vil blive fuldendte. Endvidere saas ogsaa paa Afstand nogle af de engelsk/danske Ministrygere, men Tiden var knap, og allerede Kl. 1130 blev der pebet „Øl — Skaffe“ i Orlogsværftets store Marketenderi, hvor Biksemaden gled ned, medens de raske Drengespillede, saa det rungede i den store Hal.

Kl. 1300 afmarcherede de mange Jubilarer med Musik og Flag i Spidsen til Dokøvagten, hvorfra de med to af *Forenede Bugsererselskab's* Slæbebaade overførtes til Kvæsthusbroen. Herfra marcheredes derefter i samlet Formation ad Sct. Annæ Plads og Bredgade, og det var et flot Syn, som havde samlet mange Tilskuere, da den store Jubilæumsparade under Næstformanden, Grosserer *Bønnelyckes* Kommando svingede ind i Odd Fellow Palæets Gaard — Musikkens klingende Toner fik de gamle Orlogsgaster til at marchere taktfast og ungdommeligt, som om det var nyindkaldt Mandskab.

Medens Musikkorpsset gav en kort Koncert i Palæets Gaard, begav Jubilarerne sig sammen med de mange indbudte Gæster og Marineforeningsmedlemmer med Paarørendene til Dagens 2det store Programafsnit: *Mindehøjtideligheden*. Hertil var indbudt en righoldig Repræsentation for Landets højeste Myndigheder med Forsvarsministeren, Viceadmiralen og den kommanderende General i Spidsen. Endvidere var indbudt Repræsentanter for maritime og militære Organisationer, Søfartsinstitutioner og -foreninger, Fiskeriforeninger, Soldaterforeninger m. m., herunder bl. a. den nye Formand for de danske Soldaterforeningers Fællesudvalg, Oberst *Mikkelsen*, og De samvirkende Forsvarsbroderselska-

Højtidelighed for den danske Orlogsflaade den 26. August 1945

bers Formand, Kaptajn *Arne Stevns*; de indbudte fik deres Pladser anvist af raske Søspejdere, ligesom disse ogsaa var Flaggaster.

Marineforeningens Æresformand, Hans kongelige Højhed *Kronprinsen*, og Hendes kongelige Højhed *Kronprinsessen* samt Deres kongelige Højheder *Prins Axel* og *Prinsesse Margaretha* havde taget Plads en reserveret Loge, da Kommandør *Paul Ipsen* beordrede Flaget hejst i Overensstemmelse med Marineforeningens kendte Ceremoniel og bød den store Forsamling Velkommen, idet han udtalte, at man var samlet for at mindes den danske Flaades Fortid — og ikke mindst den 29. August, hvor Størstedelen af dens Skibe blev sænket med Ære. Marineforeningens Musikkorps spillede, hvorpaa Studenter-Sangforeningen sang tre smukke nationale Sange. Formanden for Københavns Afdelingen, Afdelings-Arkitekt *E. W. Marston*, holdt derefter Hovedtalen, hvori han opriidsede Træk af Orlogsflaadens vigtigste historiske Begivenheder, idet han sluttede med at mindes de Mænd fra Orlogs- og Koffardiflaaden, som Døden havde taget — „for deres Skyld vil vi aldrig glemme Ordene: I Sømænd, som døde, I skabte for Danmark i dybeste Mulm den skønneste Morgenrøde“ — ligesom Arkitekten hyldede Viceadmiral *Vedel*, som bar det tunge Ansvar den 29. August 1945.

Forfatteren, Bibliotekar *Carl Dumreicher*, der selv var 40 Aars Jubilar, fremsagde sin pompøse Epilog, og efter at Studentersangerne atter havde sunget, bl. a. „Guds Fred med vore Døde“, holdt Sognepræst *Mogens Strunge*, Taarnby, Mindetalen over de faldne. Smukt og gribende talte Pastor *Strunge* om de Orlogsgaster — fra Mathelven til Kontreadmiralen — der ofrede Livet i de tunge Aar — „at sætte Livet ind som Pant i Striden, er at øve Heltedaa, og vi vil altid mindes Danmarks trofaste Helte

med Ærefrygt“ — Under dæmpede Trommehvirvler læste Sognepræsten til Slut Navnene paa Søværnets Faldne i Aarene 1943—45, hvorefter Forsamlingen sang *Kongernes Konge*. Højtideligheden afsluttedes af Kommandør *Ipsen*, der udtalte de gamle i Flaaden saa kendte Ord: „Gud bevare Kongen“, hvorpaa den smukke og stemningsfulde Højtidelighed afsluttedes med Nedhaling af Flaget og Afsyngelse af sidste Vers af *Kong Christian*, og til Tonerne f *Holmens faste Stok* forlod Gæsterne den tætfyldte Sal.

Dagens 3die og sidste Afdeling: Jubilarmiddagen, fandt Sted Kl. 17 i Odd Fellow Palæets Riddersal. Ogsaa hertil var Tilslutningen overordentlig stor, der var dækket til 312 Mand. Marineforeningens Formand førte Viceadmiralen til Bords, medens Honnørsignalerne klang. Blandt Gæsterne saas den finske Søfartsraad, Kommandør *Suomela*, Kaptenerne *Jönsson* og *Frederiksson* fra Sverige, Fabrikant *Weilbach*, som paa smagfuld Maade havde dekoreret Salen til Mindehøjtideligheden, samt de forskellige Medvirkende.

Til H. M. Kongen og Foreningens Æresformand, Hs. kgl. Højhed *Kronprinsen*, afsendtes Hyldesttelegrammer, hvorpaa der senere indløb telegrafisk Tak, og fra een i Helsingfors bosiddende Jubilar modtoges ligeledes en telegrafisk Hilsen.

Viceadmiralen gav i en Tale de gamle Orlogsgaster Besked om Planerne for Flaadens Genopbygning og ønskede i dette Arbejde ikke mindst Hjælp og Støtte fra Marineforeningens mange Medlemmer, som i dette Spørgsmaal maatte være sig deres Ansvar bevidst.

I Aftenens Løb vekslede Taler og Sange med hinanden, og der herskede en glimrende Stemning.

Marineforeningens første Jubilæumstæвне efter Kapitulationen vil blive staaende i Foreningens Historie som en Mærkedag, ikke mindst den vældige Tilslutning gjorde det til een af Foreningens store Dage.

Sekrt.

Ministrygning

Chefen for den danskbemandede engelske Ministrygerflotille, Kaptajnlojtnant *H. U. Garde*, har til UNDER DANNEBROG skrevet nedenstaaende interessante Artikel om det højaktuelle Problem: Ministrygning.

Minen har i denne Krig undergaaet en saa kolossal Udvikling og haft en saa afgørende Rolle paa hele Krigens Gang, at selv den første Verdenskrigs Anvendelse af Minen, der dengang blev betragtet som stor, nu egentlig synes ret ringe.

Dette skyldes først og fremmest Indførelsen af de saakaldte Magnetminer, et ikke særlig godt valgt Navn, idet det faar mange til at tro, at et over Minen passerende Skibs Jernmasse tiltrækker denne som en Magnet, og at Minen ved Berøring af Skibssiden bringes til Eksplosion.

Engelske Ministrygere med dansk Besætning fortøjet paa Holmen. Disse Ministrygere, som bl. a. har strøget udfor Belgiens Kyst, er nu overtaget af den danske Flaade.

Dette er imidlertid ikke Tilfældet, idet Minen forbliver paa Bunden, og det magnetiske Felt, der skabes af Skibet, bringer den til Detonation. Minen kan f. Eks. være forsynet med en almindelig Stangmagnet, der vipper, naar den kommer ind i Skibets Felt, udløser forskellige Mekanismer og endelig bringer Minen til Eksplosion.

Saa snart Modparten fandt effektive Midler til at stryge den første Type Miner, blev disse naturligvis omgaaende ændret, saa Strygegrejjet i dets daværende Form var uanvendeligt, ja maaske endog bragte Minen til at eksplodere netop under Ministrygeren. Da Tyskerne saaledes begyndte at anvende de saakaldte „Sperrbrekere“, Skibe, der var gjort stærkt magnetiske, saa Minen eksploderede godt foran Stævnen, svarede Englænderne med en Mine, der netop eksploderede ret under Skibet. Der udspandt sig i Virkeligheden et Kapløb mellem Minen og Ministrygningsgrejjet, paa samme Maade som mellem f. Eks. Artilleriet og Panseret, i hvilket Kapløb de krigsførendes bedste, tekniske Hjerner deltog. Man fandt paa Støjminen, bragt til Eksplosion af Skrue- og Maskinstøj, man kombinerede Magnet- og Støjminen paa forskellig Vis og indstillede endelig Minen til ikke at være klar før efter en vis Tid eller efter et bestemt Antal Paa-virkninger.

Der er nu sagt saa meget om Minen, at vi kan gaa over til det egentlige Emne, Ministrygningen.

Skal en Magnetmine stryges, d. v. s. bringes til Detonation,

maa den naturligvis paavirkes paa samme Maade som af et Skib, man maa skabe et Magnetfelt over Minen. Dette kan f. Eks. gøres ved en Elektromagnet eller et strømførende Kabel. Fartøjet, der slæber dette Grej, maa naturligvis selv være gjort saa umagnetisk som vel muligt, dels ved at anvende umagnetisk Materiale i størst mulig Udstrækning som i Træministrygerne, dels ved at forsyne Ministrygerne med Afmagnetiseringskabel. Yderligere forsynes Ministrygerne med en Støjkilde, der slæbt gennem Vandet bringer Støjminen til Eksplosion.

Mineudlægningen tog snart en saadan Fart, at de krigsførende for blot at sikre deres Søtrafik nogenlunde maatte oprette Tvangsruiter, som til Stadighed blev holdt under Observation og minestrøget. Hertil gik i Hundredevis af Strygere, udførende et haardt og trivielt Arbejde, naar de ikke netop var udsat for Angreb af Modstanderens Luftfartøjer. Nogle var heldige at stryge, hvor der var mange Miner — det er nemlig altid opmuntrende at faa lidt Gevinst, vel at mærke naar det er i Nærheden af Strygegrejjet i behørig Afstand af Skibet.

Ministrygerne følte rigtig deres Berettigelse og Nødvendigheden af deres Eksistens, naar de inden Landgangsforetagender blev sendt ind for at rense Vejen for Landingsfartøjerne, som f. Eks. ved Salerno eller Normandiet, for slet ikke at tale om Strygningen af Schelden og Ruten langs Belgiens Kyster, for at den 2' britiske Armé kunde faa de enorme Forsyninger, der var nødvendige til Kampen i Belgien-Holland, og senere gjorde Overgangen over Rhinen mulig.

Tyskerne udlagde til Stadighed Miner i disse Ruter, til sidst hovedsagelig ved Hjælp af Miniatur-Ubaade, og fik man en Mine her, var man rigtig godt tilfreds, vidende, at en Tankbaad, et Troppetransportskib eller et Skib fyldt med Tanks eller andre vigtige Forsyninger var sikret.

I Tusindevis af Miner er strøget under Krigen, men endnu er der mange, der skal uskadeliggøres, før man farefrit kan færdes paa Havene igen, og desværre danner vore egne Farvande her ingen Undtagelse. Der ligger for den danske Marine et meget stort Arbejde, før man kan sige, at der ingen Miner er tilbage her, — ja saavidt naar vi vel aldrig, men før man kan sige, at Farvandene er blot nogenlunde rensede. Dette Arbejde vil sikkert til Tider synes meget ensformigt og trættende for Personellet, da det samme Areal skal overstryges adskillige Gange. Men det er et Job, man ikke kommer uden om.

Hans Ulrik Garde.

Mindesmærke for faldne Søfolk og Orlogsgaster

Marineforeningen i Køge har sat sig i Spidsen for at faa rejst et Mindesmærke for de faldne Søfolk og Orlogsgaster fra baade forrige og den sidste Verdenskrig. Mindesmærket, som skal rejses ved Køge Havn, vil komme til at bestaa af et gammelt Anker og en stor Stenplade med Inskription.

Bornholms-Indsamlingen

Afdelingerne opfordres indtrængende til snarest at indsende Rekvisition paa Lodsedler. Bortlodningen af Maleriet: „Kgl. grønlandske Handels Brig Tjalfe for Indgaaende ved Kronborg“ finder Sted i Oktober, og der er endnu flere Lodsedler tilbage.

Lodsedler rekvireres gennem Hovedforeningens Kontor, Havnegade 55, Tlf. Palæ 2886, og Københavns Afdelingens Kontor, Sect. Pauls Plads 10, Tlf. Byen 2348.

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

Roskilde Afdelingen afholdt 10/6 en vellykket Festlighed for Afdelingens Frihedskæmpere. Marineforeningens Formand og Sekretær deltog i Festen. Orlogskaptajn *Bjerre* holdt et interessant Foredrag om Orlogsflaadens Virksomhed under Krigsaaarene.

Assens afholdt en forsinket Generalforsamling, da Gestapo havde vist Afdelingens Medlemmer for stor Interesse i Vintermaanederne. Formanden mindedes bl. a. Direktør *Viggo Hansen*, som den 29/4 blev myrdet af Tyskerne. Direktør *Hansen* havde særlig som Næstformand og Medstifter af Afdelingen gennem mange Aar vist dennes Trivsel stor Interesse og Støtte. Til Bestyrelsen nyvalgte Politibetjent *Jacobsen*.

Nykøbing Sj. og Odsherreds aarlige Fugleskydning fandt Sted den 8/7. Afdelingens Formand blev Fuglekonge, og den vellykkede Dag havde kun et Minus: Savnet af Damerne, som ikke deltog, da der i Aar ikke holdtes nogen Aftenfest.

Nykøbing F. var den 8/7 paa en vellykket Fodtur til Højmølle Kro — hvorfra Hjemturen dog foregik pr. Lastbil. Der blev paa Turen indsamlet 25 Kr. til krigsramte Kammeraters Efterladte.

Korsør Afdelingens aarlige Køretur gik i Aar Korsør Nor rundt og sluttede med et vellykket Bal i Korsør Skov.

Holstebro har ligeledes holdt en vellykket Udflugt i Juli Maaned. Fra Arrestforvarer *Tomassen* har Afdelingen den 29/8 modtaget et smukt 3-mastet Barkskib, som er lavet af en Fange i Vinteren 1925—26.

Aarhus Afdelingen samlede den 29. August til en smuk Orlogsfest. Blandt Gæsterne saas Chefen for Jysk Marinekommando, Kommandør *K. v. Lovzow*, m. fl. af sine Officerer, Borgmester *Unmack Larsen*, 6 norske Orlogsgaster fra 2 en-

Chefen for Flaadestationen, Kommandør *Grandjean*, sammen med Marineforeningens Formand og Næstformand ved Jubilarparaden paa Holmen 26/8 1945.

gelsk-norske Krigsfartøjer samt et halvt Hundrede danske Orlogsgaster med Damer. Kommandør *Lovzow* mindedes Tyskernes skændige Overfald paa den danske Hær og Flaade den 29/8 1943 og hyldede Mindet om dem, som satte Livet til den 29. August og senere i Frihedskampen. Borgmesteren talte for det gode Samarbejde mellem Havnen og Marinen samt mellem Folket og Værnene.

Roskildes aarlige Fregatskydning fandt Sted den 5/8 — efter 5 Aars Forløb igen med Salonriffel i Stedet for Luftbøsse. Som Gæster saas Formanden for Køge Afdelingen samt Formanden og tre Kammerater fra Næstved.

Faaborg Afdelingen var den 5/8 paa sin aarlige Udflugt til Dyreborg, hvor der holdtes Salonskydning og Ringkastning samt afsluttedes med en Svingom.

Bogenses Medlemmer var den 5/8 med Kutteren „Jette Vest“ paa Tur til Æbelø, hvor den medbragte Mad blev spist hos en Kammerat, Fyrmester *Nielsen*. Paa Hjemturen spillede Musikken op til Dans paa Dækket, og der blev sunget en Del gamle Sømandsviser.

Gentofte Afdelingens store Matiné i Raadhushallen den 2/9 til Fordel for krigsramte Søfolk og Orlogsgaster samt disses Efterladte fik et meget smukt og festligt Forløb.

Matinéen, som var under Protektion af Hs. kgl. Højhed Kronprinsen, overværedes bl. a. af Hs. kgl. Højhed Prinsesse *Margaretha*, Borgmester *Aage E. Jørgensen*, Marineforeningens Formand og Næstformand samt Medlemmer med Paa-rørende, ialt ca. 600 Mennesker.

En stor Stab af udmærkede Kunstnere medvirkede, og af det overordentlig smukke og righoldige Program skal kun nævnes, at Kommunelærer *Will. Herslund* fremsagde et af ham selv forfattet Digt om HVIDBJØRNEN den 29/8 1943.

Frederiksberg Afdelingens Skyttelav stiftedes den 2/9 med Vognmand *Karl C. Carlsen* som Formand.

Den 26/9 samles Afdelingens Medlemmer med Damer i Andreas Ordenens Selskabslokaler, Frederiksberg Allé 11, for at fejre H. M. Kongens 75-Aars Fødselsdag.

Skagens Afdelingens Æresmedlem, Avlsbruger og Vognmand *Niels Christian Jensen 'Sovkrog'*, er den 4/9 afdøjet ved Døden. I 30 Aar havde *Jensen* Sovkrog — eller „Kongens Kusk“, som han kaldtes i Skagen — været Redningsmand ved Redningsstationen *Kandesteder*.

Neksø Marinestue

Kammeraterne i Neksø Marinebakke har ved Byens Bombardement mistet alt, hvad der var samlet til at smykke Marinestuen med.

Da Tyskerne gjorde Tilløb til at tage Stuen i Besiddelse, var der ikke andet at gøre end at fjerne Tingene derfra. Huggertter, Taprifler og Revolvere blev gemt et sikkert Sted, og disse blev delvis skaanet for Bombardementet; medens vore Billeder blev opbevaret et andet Sted, som blev jævnet med Jorden Mandag den 7' Maj ved første Bombardement. Alt hvad vi gennem Aarene havde samlet, gik ved den Lejlighed i Luften, og nu, da vi er ved at genskabe Stuen, er det, at vi i tryk Forstaaelse henvender os til vore Kammerater Landet over. Dersom nogen er i Besiddelse af en eller anden Vægprydelse, der passer til Formaålet, beder vi Dem sende den eller disse til *Lods O. Madsen, Neksø*, som med Glæde og Taknemlighed vil samle, hvad der maatte blive os tilsendt.

Fra Søværnet

I de seneste Dage har der fundet en lang Række Udnævnelser Sted indenfor Søværnet. Kontreadmiral, Hs. kgl. Højhed *Prins Axel* er udnævnt til Viceadmiral, Kommandør. Hs. kgl. Højhed *Kronprins Frederik* er udnævnt til Kontreadmiral.

Endvidere er Kommandør *K. Lundsteen* udnævnt til Kontreadmiral, Kommandørkaptajnerne *Scheibel, Kjølser, Westermann* og *Foss* er udnævnt til Kommandører og Orlogskaptajnerne *Qvistgaard, O. Petersen, H. B. Larsen, C. H. A. Madsen* og *P. A. Mørch* til Kommandørkaptajner. Samtidig er 6 Kaptajnløjtnanter udnævnt til Orlogskaptajner og 6 Søløjtnanter til Kaptajnløjtnanter, ligesom 5 Søløjtnanter i Reserven er udnævnt til Kaptajnløjtnanter (R).

Fra Frederikssund Skibsværft er den 3die af de paa dette Værft „illegalt“ byggede Minestrygningskuttere (M. S. K.-Baadene) nu afleveret.

Artilleriskibet *Peder Skram* er bugseret hjem fra Kiel, hvor Skibet var plyndret Kanoner og Inventar — kun de to 24 cm Maskinkanoner var i Behold. Skibets 15 cm Skyts er ligesom *Niels Iuels* Kanoner af samme Kaliber af Tysskerne anbragt ved forskellige Befæstningsanlæg rundt om i Landet, bl. a. paa Fanø.

Mineskibet *Lindormen* har hejst Kommando som Kadetskib og er med Orlogskaptajn *Jegstrup* som Chef gaaet paa Togt i de danske Farvande.

For saavidt muligt helt at overføre Minestrygningstjeneste i de danske Farvande paa danske Hænder har Søværnet overtaget den 14de tyske Minestrygerflotille paa 8 Fartøjer (Raumboote) som midlertidigt Laan fra de allierede.

Afsløringen af Mindesten for de den 29. August 1943 faldne i Korsør

I Overværelse af Viceadmiral *Vedel* afslørede paa 2-Aarsdagen en Mindesten i Korsør for de under Kampen den 29. August 1943 faldne: Søløjtnant (R) *A. Rübner Jørgensen* og Torpedo-Underkvartermester *Chr. Thomsen*, begge fra Minestrygeren *Haien*.

Marineforeningens Formand, Kommandør *Paul Ipsen*, holdt selve Afsløringstalen, medens Officerer, Kadetter og Mandskab fra Mineskibet *Lindormen* paraderede.

Om Eftermiddagen var der Kransenedlægning ved Underkvartermester *Thomsens* Grav paa Korsør Kirkegaard, og Dagen sluttede med en Middag, hvor Marineforeningens Formand førte Søløjtnant *Rübner Jørgensens* unge Enke og Underkvartermester *Thomsens* gamle Moder til Bords.

Marineforeningens Korsør Afdeling havde paa den smukkeste Maade arrangeret den stemningsfulde Højtidelighed, hvori en stor Skare af Korsørs Borgere deltog sammen med de særlig indbudte.

Fra Hav og Havn

Den svenske Orlogsflaades Nybygningsprogram

Ifølge den svenske Presse har Kontreadmiral *Bjurrer* til den svenske Forsvarsminister indsendt Forslag til et svensk Flaadeprogram for den kommende 10-Aarsperiode. Ifølge dette skal der bygges 2 Panserjagere, 6 Kystjagere, 12 søgaaende Undervandsbaade samt 12 større og 36 mindre Motortorpedobaade. Forslaget omfatter endvidere Modernisering af Sveriges tre Panserskibe af „Sverige“-Klassen og Jagerne af „Stats“-Klassen, desuden foreslaas Minestrygerne af „Asaholm“-Klassen og 2 Jagere af „Ehrens kjold“-Klassen ombygget til hurtige Minestrygere. De totale Omkostninger

er beregnet til 36 Mill. Kr. pr. Aar. Forslaget synes at tyde paa Ønsket om en Flaade bestaaende af lettere Enheder.

Dybdeudkynningseksperter, Ing. Zetterstrøm forulykket

Under en Forsøgsdykning paa den svenske Marines Bjergningsskib „Belos“ forulykkede i sidste Uge Ingeniør *Arne Zetterstrøm* efter at have foretaget en Neddykning til 160 Meters Dybde. Dykningen foretoges i Henhold til den af Zetterstrøm selv opfundne Metode, ifølge hvilken han i December sidste Aar naaede ned til en Dybde af 112 Meter. Paa Grund af et Uheld under Opstigningen mistede Zetterstrøm Bevidstheden, og alle Forsøg paa at genoplive ham var forgæves.

Flaadernes Farver

Fra gammel Tid stammer de 3 engelske Betegnelser:

Den hvide Flaade — om Orlogsflaaden — efter *White Ensign*, det hvide engelske Orlogsflag med det røde Kors.

Handelsflaaden, *den røde Flaade*, fører som bekendt et rødt Flag med „Union Jack“ i det ene Hjørne — medens et tilsvarende blaat Flag kendetegner Reserveflaaden, *den blaa Flaade*.

Bog anmeldelser

F. H. Kjølser: DA DANMARKS FLAADE BLEV SÆNKET. Hagerups Forlag. 70 S.

I denne lille Bog giver Kommandør *F. H. Kjølser*, som i 1943 var Stabschef ved Kystflaaden, paa en udmærket overskuelig Maade en saglig og nøgterne Beretning om Begivenhederne omkring den 29. August 1943, da den danske Flaade paa ærefuld Vis blev sænket og ødelagt for ikke at falde i Fjendehaand.

Den relative korte Beretning om vore Orlogsskibes Skæbne fortjener at kendes af alle — ikke mindst Marineforeningens Medlemmer —, som har Interesse for Danmarks Flaade og dens stolte Traditioner.

Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg har udsendt sin Aar bog for 1945 med de sædvanlige Beretninger og Regnskaber for Museets og dets Venneselskabs Virksomhed. Den rigt illustrerede Aar bog indeholder tillige flere interessante Artikler, hvoraf særlig fremhæves Museumsdirektør *K. Klems* Causeri om de helsingørske Færgemænd og Kaperer og Kaptajn *Carl V. Sølvers* Afhandling: Longitude — Om Bestemmelse af den geografiske Længde ved Kompassets Misvisning.

Søfartens Bibliotek har udsendt sin Beretning for 1944/45. Foruden Regnskab over Virksomheden m. m. indeholder Beretningen to interessante Afhandlinger af Overbibliotekar, Skibsfører *E. Juel-Hansen* om *Ballastproblemet i Sejlskibe* og *Kølhaling*. Bibliotekets Bogbestand er nu oppe paa 27.415 Bind, og pr. 31/3 1945 var der til Skibene udsendt 198 Skabe med 10.312 Bind. Gennem Krigsforlis er der paaført Bibliotekets Bogbestand store Tab, og ved Ø. K.s Brand mistede Studiesamlingen ca. 600 værdifulde Bind, som var evakueret til Kælderen i Ø. K.'s Hovedbygning, og det vil kræve et stort Arbejde og store Udgifter at udbedre disse Tab.

Gentofte Afdelingen

afholder *Onsdag den 26de September* i Anledning af *H. M. KONGEN's 75 Aars Fødselsdag* en Fest for Medlemmerne med Paarørende Kl. 1730 i *Skovridderkroen*.

Skafning (Skipperlobescoves — Romfromage), Filmsforevisning og Dans.